

רשומות

קובץ התקנות

6 באוגוסט 2024

11397

ב' באב התשפ"ד

עמוד

תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (השקעת כספים בידי אפוטרופוס או מיופה כוח).

3148 התשפ"ד-2024

תקנות הכשרות המשפטית והאפטרופסות (השקעת כספים בידי אפטרופוס או מיופה כוח), התשפ"ד-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 32לד(ג), 50 ו-83(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, התשכ"ב-1962¹ (להלן – החוק), אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –

הגדרות

"אדם" – אדם שמונה לו אפטרופוס לענייני רכוש או ממנה בייפוי כוח מתמשך לענייני רכוש שנכנס לתוקף לפי סעיף 32(א) לחוק, לפי העניין;

"בקשה" – בקשה המוגשת לפי תקנה 4;

"דירוג" – כהגדרתו בחוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע"ד-2014²;

"האפטרופוס הכללי" – האפטרופוס הכללי או מי שהוא הסמיך לעניין תקנות אלה;

"הנחיות מקדימות" – הנחיות מקדימות למינוי אפטרופוס כמשמעותן בסעיף 35א לחוק או הנחיות מקדימות למיופה כוח כהגדרתן בסעיף 32א לחוק, לפי העניין;

"חוק הבנקאות" – חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981³;

"חוק הפיקוח על הביטוח" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981⁴;

"חוק ייעוץ השקעות" – חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995⁵;

"חוק השקעות משותפות בנאמנות" – חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994⁶;

"טווח חשיפה" – שיעור ההשקעה האפשרי באפיק לפי טור א' בתוספת הראשונה מסך כל כספי ההשקעה, כמפורט בטור ב' שלצידו;

"יום המינוי" – יום מינוי האפטרופוס לענייני רכוש;

"יום הכניסה לתוקף" – יום הכניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך בענייני רכוש;

"יועץ השקעות", "מנהל תיקי השקעות", "משווק השקעות" – בעל רישיון ייעוץ השקעות, ניהול תיקי השקעות או שיווק השקעות, לפי העניין, לפי חוק ייעוץ השקעות;

"יועץ פנסיוני", "סוכן פנסיוני" – כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005⁷;

"ייפוי כוח מתמשך", "מיופה כוח" – כמשמעותם לפי סעיף 32ב לחוק, לאחר כניסת ייפוי הכוח המתמשך לתוקף לפי סעיף 32(א) לחוק;

"מבקש" – אפטרופוס או מיופה כוח, לפני העניין, המגיש בקשה;

¹ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120; התשע"ו, עמ' 798.

² ס"ח התשע"ד, עמ' 418; התשפ"ד, עמ' 183.

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 232; התשפ"ד, עמ' 161.

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 208; התשפ"ד, עמ' 370.

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416; התשפ"ד, עמ' 993.

⁶ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

⁷ ס"ח התשס"ה, עמ' 918; התשפ"ד, עמ' 175.

"מט"ח" – כל מטבע שהוא הילך חוקי במדינה כלשהי ואינו מטבע ישראלי, או זכות למטבע כאמור;

"ניירות ערך" – כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁸, לרבות ניירות ערך שהנפיקה המדינה;

"קרן נאמנות" – כמשמעותה בסעיף 3 לחוק השקעות משותפות בנאמנות;

"קרן סל" – כהגדרתה בחוק השקעות משותפות בנאמנות.

2. (א) הורה בית המשפט לאפוטרופוס לענייני רכוש לפעול לפי הנחיות מקדימות שנתן האדם בעניין השקעת כספיו, יפעל האפוטרופוס לפי הנחיות המקדימות.

(ב) נתן האדם ביפוי כוח מתמשך הנחיות מקדימות בעניין השקעת כספיו, יפעל מיופה הכוח לפי ההנחיות המקדימות, בכפוף לסעיפים 32 ו-33 לחוק.

(ג) בהעדר הנחיות מקדימות כאמור בתקנות משנה (א) או (ב), יפעל האפוטרופוס או מיופה הכוח, לפי העניין, לפי תקנות אלה.

3. (א) אפוטרופוס לענייני רכוש ישקיע את כספי האדם לפי הוראות אלה: השקעת כספי האדם

(1) כספים שצפוי כי ידרשו לצורכי האדם בתוך שנתיים ממועד ההשקעה, יושקעו באחד או יותר מאפיקי ההשקעה המפורטים להלן:

(א) בפיקדון שקלי נושא ריבית או הפרשי הצמדה וריבית;

(ב) בקרן כספית כהגדרתה בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים), התשנ"ה-1994⁹;

(ג) בניירות ערך שהנפיקו המדינה או בנק ישראל שמועד פירעונם אינו עולה על שנתיים מיום הרכישה;

(2) על אף האמור בפסקה (1), כספים שעשויים להידרש לצורכי האדם במהלך שישה חודשים ממועד ההשקעה, רשאי האפוטרופוס להפקידם בחשבון תשלום כהגדרתו בחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019¹⁰;

(3) כספים שלא צפוי כי ידרשו לצורכי האדם בתוך שנתיים ממועד ההשקעה, יושקעו באחד או יותר מהאופנים המפורטים להלן:

(א) באמצעות האפוטרופוס הכללי לשם השקעה לפי סעיף 10(ג) ו-(ד) לחוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978¹¹;

(ב) באחד או יותר מאפיקי ההשקעה המפורטים בטור א' בטבלה שבתוספת הראשונה, לפי טווח החשיפה שבטור ב', ובכפוף למגבלות הקבועות לצידם בטור ג'; ואולם סטייה עד ל-5% באופן פסיבי ממגבלות אלה לא תיראה כסטייה לעניין המגבלה האמורה;

(ג) באמצעות תוכניות או מסלולי השקעה המפורטים בתוספת השנייה;

(4) השקעה באפיקי השקעה כאמור בתקנות משנה זו, כולם או חלקם, אפשרית גם באמצעות קרן נאמנות, קרן סל או קופת גמל או מכשיר פיננסי דומה אחר;

⁸ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234; התשפ"ד, עמ' 996.

⁹ ק"ת התשנ"ה, עמ' 317; התשע"ח, עמ' 2400.

¹⁰ ס"ח התשע"ט, עמ' 201.

¹¹ ס"ח התשל"ח, עמ' 61; התשע"ג, עמ' 121.

- (5) אסורה השקעה במישרין בנכסים לא סחירים ובהשקעות ספקולטיביות המבוססות על השערה בלבד.
- (ב) מיופה כוח בענייני רכוש ישקיע את כספי האדם, באחד או יותר מאפיקי ההשקעה המפורטים בתקנת משנה (א), לפי שיקול דעתו ויחולו הוראות תקנת המשנה האמורה, ואולם לא יחולו המגבלות הקבועות לגבי תקיפות ההשקעה.
- (ג) דרכי ההשקעה לפי תקנה זו ומשך תקופת ההשקעה, יהיו לפי צרכיו השוטפים והמיוחדים של האדם ובהתחשב בהיקף נכסיו וסוגיהם וכן בגילו לגבי תוחלת החיים הממוצעת; על האפטרופוס או מיופה הכוח, לפי העניין, לבחון מוזמן לזמן, ואחת לשנה לפחות, את ההשקעות כדי להבטיח שהן מספקות מענה ראוי לצרכים האמורים ושלא נדרש בהן שינוי.
- (ד) אפטרופוס ומיופה כוח ישתפו את האדם ויתיעצו עימו עד כמה שהדבר אפשרי, ויפעלו לפי רצונו, ככל האפשר, לפי סעיפים 32(ח), 32ט, 67(ח) ו-167 לחוק, לפי העניין.
- (א) על אף האמור בתקנה 3, רשאי אפטרופוס או מיופה כוח, לפי העניין, להגיש בקשה לאישור השקעת כספיו של האדם שלא לפי התקנה האמורה, אם סבר כי השקעה כאמור תהיה לשם שמירת הקרן והבטחת פירות, בהתחשב בצרכיו השוטפים והמיוחדים של האדם, בהיקף נכסיו וסוגיהם, וכן בגילו ובתוחלת החיים הממוצעת.
- (ב) המבקש יגיש בקשה כאמור בתקנת משנה (א) לאישור האפטרופוס הכללי, באופן מקוון; מי שאין לו אפשרות להגיש את הבקשה באופן מקוון, יפנה למשרדי האפטרופוס הכללי לשם סיוע בהגשת הבקשה המקוונת; הבקשה תכלול את פרטי המידע המפורטים בתקנת משנה (ג) ויצורפו אליה מסמכים כמפורט בתקנת משנה (ד).
- (ג) המבקש יכול לבקשה פרטים בדבר כלל נכסיו של האדם, התחייבויותיו, הכנסותיו והוצאותיו, ובכלל אלה כל הפרטים שלהלן:
- (1) שם ופרטי זהות של האדם ושל המבקש, פרטי ההתקשרות שלהם, וציון סוג הקרבה ביניהם;
 - (2) שנת הלידה של האדם;
 - (3) הסכום הכולל של כספי האדם, הסכום שמוצע להשקיעו ודרך ההשקעה המוצעת;
 - (4) כלל נכסיו של האדם, לרבות נכסי מקרקעין, בעלות בעסק, נכסים פיננסיים, ובכלל זה ניירות ערך וכסף מזומן, וכן ביטוח סיעודי אם קיים על שם האדם, ולמעט פרטים בדבר נכסים שאינם נכסי מקרקעין שאינם בשווי מהותי; כללו הנכסים כספים בקופת גמל, קרן השתלמות, ביטוח מנהלים או קרן פנסיה – יפורטו יתרת הכספים, מועד הפירעון וכן אפיקי ההשקעה; כללו הנכסים תוכניות חיסכון ופיקדונות – יפורטו יתרת הכספים, מועד יציאה קרוב ומועד הפירעון; כללו הנכסים נכסי מקרקעין – יפורטו כתובת הנכס, חלקו של האדם בנכס ושימוש של הנכס;
 - (5) כספים המשתלמים לאדם או צפויים להשתלם לו בשנתיים הקרובות;
 - (6) הכנסות נוכחיות של האדם, לרבות שינויים צפויים בהכנסות, והכנסות צפויות אחרות;

(7) הוצאות נוכחיות של האדם, לרבות שינויים צפויים בהוצאות, והוצאות צפויות אחרות;

(8) הנחיות מקדימות שנתן האדם בעניין דרכי השקעת כספיו, אם ישנן;

(9) עמדת האדם לגבי השקעת הכספים המבוקשת; ואם לא ניתן לברר את עמדתו – יציין זאת המבקש בבקשה.

(ד) המבקש יצרף לבקשה את המסמכים האלה:

(1) אישור בעלות של האדם בחשבון או אישור זיקה אחרת של האדם בחשבון שבו מופקדים הכספים המיועדים להשקעה;

(2) ריכוז יתרות מעודכן לשלושת החודשים האחרונים של כלל הנכסים הפיננסיים של האדם, לרבות תיק ניירות ערך, פיקדונות בנקאיים, תוכניות חיסכון, קופות גמל, קרנות השתלמות, קרן פנסיה וביטוח מנהלים;

(3) המלצת יועץ השקעות, משווק השקעות, מנהל תיקי השקעות, יועץ פנסיוני או סוכן פנסיוני, אם ישנה, ובכלל אלה המועסקים באחד מאלה:

(א) תאגיד בנקאי ותאגיד עוזר כהגדרתם בחוק הבנקאות;

(ב) גוף מוסדי כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;

(ג) גוף מפקח כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;

(ד) נותן שירותים פיננסיים כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;

(ה) חברה בעלת רישיון ניהול תיקים כמשמעה בחוק ייעוץ השקעות;

(4) לעניין חשבון ניירות ערך – פירוט הרכב תיק ההשקעות בחתך אפיקי השקעה ובחלוקה להשקעות בישראל ולהשקעות מחוץ לישראל באחוזים;

(5) לעניין ביטוח סיעודי – אישור מועד תום זכאות לתגמולי הביטוח.

(ה) המבקש יצהיר כי למיטב ידיעתו הפרטים שמסר בבקשה נכונים.

(ו) המבקש יציין כי למיטב ידיעתו בן משפחה או קרוב של האדם וכן האדם עצמו אינם מתנגדים לבקשה, או יציין כי לא ניתן לברר את דעתו של האדם לגבי הבקשה.

(ז) הפירוט האמור בתקנת משנה (ג) ייערך גם לגבי נכסים משותפים של האדם עם אדם אחר, והמסמכים האמורים בתקנת משנה (ד) יצורפו לפי זה.

(ח) האפוטרופוס הכללי רשאי לדרוש פרטים ומסמכים נוספים על אלה שפורטו בתקנות משנה (ג) ו-(ד) אם מצא כי הם נדרשים לצורך אישור הבקשה, וכן רשאי הוא לפטור מציון פרטים או מסמכים מסוימים שפורטו בתקנות המשנה האמורות.

5. (א) הוגשה בקשה לפי תקנה 4, רשאי האפוטרופוס הכללי לאשרה, כפי שהיא או בשינויים מוסכמים שייערכו, אם אינה מנוגדת להנחיות מקדימות שנתן האדם בעניין דרכי השקעת כספיו.

(ב) לא אישר האפוטרופוס הכללי את הבקשה, יעבירה לפי בקשת האפוטרופוס או מיופה כוח לבית המשפט, לרבות הנספחים שצורפו לבקשה כפי שנמסרו לו לפי תקנה 4, בצירוף עמדתו.

(ג) החלטת האפוטרופוס הכללי לפי תקנה זו תינתן בתוך 60 ימים מהמועד שבו הוגשה לו הבקשה או מיום שהוגשו לו הפרטים והמסמכים שדרש לצורך החלטתו בבקשה לפי תקנה 4(ח), לפי המאוחר.

אישור האפוטרופוס הכללי או העברה לאישור בית משפט

6. (א) בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־120 ימים מיום המינוי או מיום הכניסה לתוקף, יפעל האפוטרופוס או מיופה הכוח, לפי העניין, לגבי כספי אדם שהיו מושקעים ביום המינוי או ביום הכניסה לתוקף שלא לפי תקנה 3, לפי תקנות אלה ובכפוף להוראות שלהלן:

(1) יממש את ההשקעות האמורות וישקיע את הכספים מחדש לפי תקנה 3; ואולם, לגבי השקעות שמועד המימוש האפשרי המוקדם ביותר כפי שהוגדר בתנאיהן חל מאוחר יותר מ־120 הימים מיום המינוי או מיום הכניסה לתוקף (בפסקה זו – מועד היציאה הקרוב), רשאי האפוטרופוס או מיופה הכוח להמתין עם מימוש ההשקעה עד למועד היציאה הקרוב; עשה כן, יממש את ההשקעה במועד היציאה האמור וישקיע את הכספים מחדש, במועד המימוש האמור, לפי תקנות אלה;

(2) יגיש בקשה לפי תקנה 4; הוגשה בקשה לפי פסקה זו, רשאי האפוטרופוס הכללי לתת למבקש אישור זמני בכתב, לתקופה שלא תעלה על 150 ימים מיום המינוי או מיום הכניסה לתוקף (בפסקה זו – תקופת הארכה), שבמהלכה תעמוד ההשקעה בעינה או שהאפוטרופוס או מיופה הכוח יהיה רשאי לשנותה באופן המקטין את רמת הסיכון בהשקעה; חלפה תקופת הארכה, רשאי האפוטרופוס הכללי להאריכה פעם נוספת לפרק זמן שלא יעלה על 120 ימים נוספים; חלפה תקופה כאמור ולא ניתנה החלטת האפוטרופוס הכללי בבקשה, יעביר האפוטרופוס הכללי את הדיון בבקשה לבית המשפט.

(ב) תקנה זו לא תחול על כספים שהיו מושקעים ביום המינוי או ביום הכניסה לתוקף בקופת גמל כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹², ובלבד שמסלולי ההשקעה מותאמים לצורכי האדם לפי תקנה 2(ג).

7. תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות (דרכים להשקעת כספי החסוי), התש"ס-2000¹³ – בטלות.

8. (א) תחילתן של תקנות אלה, למעט האמור בתקנת משנה (ב), שלושה חודשים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה).

(ב) תחילתן של תקנות 4 ו־5 – 18 חודשים מיום התחילה או במועד מוקדם יותר שבו הטופס המקוון יהיה זמין מבחינה טכנולוגית, ובלבד שהאפוטרופוס הכללי יפרסם 30 ימים מראש הודעה ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים על מועד תחילת זמינות השירות כאמור.

(ג) תקנות אלה יחולו על השקעת כספי אדם ביום התחילה או לאחריו.

9. (א) הופקד ייפוי כוח מתמשך לענייני רכוש לפני יום התחילה ולא נכללו בו הנחיות מקדימות בעניין השקעת כספים של הממנה או הגבלות לפעולתו של מיופה הכוח בעניין זה – יראו את ייפוי הכוח כייפוי כוח הכולל הנחיות מקדימות המסמיכות את מיופה הכוח לנהל את ההשקעות הממנה לפי שיקול דעתו.

(ב) בתקופה של 18 חודשים מיום התחילה, השקעת כספי אדם שאינה לפי הוראות תקנה 3 טעונה אישור מראש של בית המשפט.

(ג) אישר בית המשפט דרך השקעה לפני יום התחילה, יראו את האישור כאילו ניתן לפי תקנות אלה.

¹² ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

¹³ ק"ת התש"ס, עמ' 609.

תוספת ראשונה

(ההגדרה "טווח חשיפה" בתקנה 1 ותקנה 3(א)(3)(ב))

טור א' אפיק השקעה	טור ב' טווח החשיפה (באחוזים) מכלל הכספים המושקעים	טור ג' מגבלות לעניין ההשקעה
מניות	20-0	(א) השקעה במניות הרשומות למסחר בבורסה בישראל – במניות הכלולות במדד ת"א 125 בלבד;
		(ב) משקל ההשקעה במניות מחוץ לישראל לא יעלה על מחצית מהיקף ההשקעה המפורט בטור ב', וניתן להשקיע במניות הכלולות במדדים האלה בלבד:
		(1) ארצות הברית: S&P500, NASDAQ, DOW JONES, RUSSELL2000
		(2) אירופה: AX, CAC, FTSE, ERUE SROXX 600
		(3) אסיה: Nikkei 225.
		(ג) ניתן להשקיע במניות הנכללות במדדים נוספים בארץ או מחוץ לישראל ברמת השקעה דומה; האפוטרופוס הכללי יפרסם באתר האינטרנט שלו מדדים כאמור;
		(ד) סך כל ההשקעה בניירות ערך שהנפיק תאגיד, לא יעלה על 5% מסך כל כספי האדם המושקעים.
קרנות כספיות וכן פיקדונות שקליים או תוכניות חיסכון שקליות, הנמצאים באחד או יותר מן הגופים המפוקחים לפי החוקים המפורטים להלן, נושאי ריבית או הפרשי הצמדה וריבית ידועים מראש ולפרקי זמן מוגדרים שלא יפחתו משנה; השקעה כאמור יכול שתכלול נקודות יציאה במהלך פרק הזמן המוגדר להשקעה:	100-0	
(א) חוק הבנקאות;		
(ב) חוק הפיקוח על הביטוח;		

טור א' אפיק השקעה	טור ב' טווח החשיפה (באחוזים) מכלל הכספים המושקעים)	טור ג' מגבלות לעניין ההשקעה
(ג) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ¹⁴ ;		
(ד) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 ¹⁵ ;		
(ה) חברי בורסה כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ¹⁶ .		
אג"ח שהנפיקה המדינה שמועד פירעונן עולה על שנתיים מיום הרכישה, לפרקי זמן מוגדרים מראש	0-100	
אג"ח קונצרני	0-35	באגירת חוב סחירה, כהגדרתה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, שאינה להמרה, בדירוג שלא יפחת מ-AA(-). סך כל ההשקעה בניירות ערך שהנפיק תאגיד, לא יעלה על 5% מסך כל כספי האדם המושקעים.
נזילות - עובר ושב או פיקדון קצר מועד לתקופה של עד 30 ימים	0-10	
עובר ושב במט"ח, פיקדונות במט"ח, אג"ח ממשלתי במט"ח, או אג"ח קונצרני במט"ח	0-10	

תוספת שנייה

(תקנה 3(א)3(ג))

כ"ה בתמוז התשפ"ד (31 ביולי 2024)
 (חמ 6522-3)

יריב לויין
 שר המשפטים

¹⁴ ס"ח התשס"ה, עמ' 889; התשפ"ג, עמ' 350.
¹⁵ ס"ח התשע"ו, עמ' 1098; התשפ"ד, עמ' 187.
¹⁶ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234; התשפ"ד, עמ' 156.